

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Karla Šimky a soudkyň JUDr. Miluše Doškové a Mgr. Evy Šonkové v právní věci žalobce: **J. V.,** proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, ve věci žaloby na ochranu před nezákonným zásahem ozbrojeného bezpečnostního sboru, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 10. 7. 2018, č. j. 25 A 44/2018 – 41,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Rozhodnutí krajského soudu

[1] Žalobou ze dne 5. 6. 2017, doplněnou podáním ze dne 29. 1. 2018, se žalobce domáhá ochrany před nezákonným zásahem příslušníků Policie České republiky, k němuž mělo dojít při vyklizení nemovitosti na adrese T. X, T., v dopoledních hodinách dne 4. 4. 2017, kdy uvedená nemovitost (dříve vlastněná žalobcem), byla převzata jejím novým vlastníkem, tj. Ředitelstvím silnic a dálnic.

[2] Usnesením ze dne 10. 7. 2018, č. j. 25 A 44/2018 – 41, Krajský soud v Ostravě věc postoupil k vyřízení Městskému soudu v Praze.

[3] V odůvodnění tohoto usnesení krajský soud předně konstatoval, že z žalobních tvrzení i ze sdělení Krajského ředitelství policie Moravskoslezského kraje ze dne 6. 6. 2018,

č. j. KRPT-132058-4/ČJ-2018-070216-MB, jednoznačně vyplývá, že příslušníci Policie České republiky, konkrétně členové hlídky policie OOP ČR Hnojník, proti jejichž postupu žalobce brojí, jednali jako ozbrojený sbor. K tomu krajský soud poukázal na dikci § 83 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s."), přičemž uvedl, že ač žalobce označil za žalované různé složky Policie České republiky, je třeba žalovaného určit právě ve smyslu daného ustanovení. Podle § 5 odst. 1 zákona č. 237/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o Policii České republiky"), je Policie České republiky podřízena Ministerstvu vnitra. Podle § 83 s. ř. s., části věty za středníkem, tak krajský soud v souvislosti se žalovaným zásahem shledal jako pasivně procesně legitimované pouze Ministerstvo vnitra. Pro určení místní příslušnosti správního soudu ve smyslu § 7 odst. 2 s. ř. s. je pak stěžejní sídlo tohoto správního orgánu. Místně příslušným soudem (v jehož obvodu sídlí ministerstvo, proti jehož zásahu žalobce brojí) je tedy Městský soud v Praze. Krajský soud v Ostravě proto rozhodl podle § 7 odst. 5 s. ř. s. o postoupení věci k vyřízení příslušnému Městskému soudu v Praze.

II. Kasační stížnost žalobce a vyjádření žalovaného

[4] Žalobce (dále jen „stěžovatel") proti tomuto rozsudku podal v zákonné lhůtě kasační stížnost opřenou o § 103 odst. 1 písm. a), c), d) a e) s. ř. s.

[5] Úvodem kasační stížnosti stěžovatel konstatoval, že *„soud prvního stupně z mnoha neuměle popsaných skutkových tvrzení podatele neprávníka nesprávně dovodil, že podatel hledá soudní ochranu či určení nezákonnosti jen v zásazích, za které zodpovídá Ministerstvo vnitra. Podatel právě i pro to, aby se předešlo nesprávné kvalifikaci či jinak nesprávnému úřednímu postupu, žádal soud prvního stupně o ustanovení zástupce - advokáta. Soud se však s touto žádostí nevypořádal a navzdory upozornění, že je advokát k dopřesnění žaloby třeba, vadně uzavřel, že celá věc je jen o zásahu ozbrojeného sboru, popřípadě o zásahu subjektu, který v napadeném (či napadnutelném) časovém rozmezí konal pouze v aspektu právní kvalifikace ozbrojeného sboru."* Následně stěžovatel uvedl, že *„v zásadě nebrojí proti projednání Městským soudem v Praze té části žaloby, za kterou prokazatelně zodpovídá Ministerstvo vnitra. Podatel zásadně brojí proti 1) nerozhodnutí krajského soudu o ustanovení advokáta – tedy zástupce, který by byl schopen zhodnotit úkony nastalé v terénu a přisoudit jim A) identifikaci všech žalovaných a B) právní povahu [právničina křeslová vs. „v terénu"] a 2) nepodloženému a neodůvodněnému zúžení věci žaloby soudem prvního stupně v rozsahu napadaných skutků, které doposud ani s rozumnou představou, natož s jistotou nebylo možno přisoudit Ministerstvu vnitra, které krajský soud uvedl jako jediného žalovaného. Například v pokusu o doplnění žaloby podatel uvádí jako napadaný zásah: Při volání tísňové linky a žádání, aby přijel k probíhajícímu zásahu někdo, kdo se nepostavil mimo zákon, bylo odmítnuto. Dalších zásahů se v období, pro které připadá časová přípustnost žaloby v úvahu, stalo více a bez kvalifikovaného zástupce je podateli zjevně nemožné je všechny popsat jazykem či vymezením, které by bylo postačující pro řádné roztřídění napadaných věcí a řádnou identifikaci žalovaných a přiřazení skutků, nebo dokonce jejich aspektů, příslušným žalovaným. Podatel žádá o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce z řad advokátů a tak i možnost odstranit nepřesnosti nebo nedostatky potenciálně způsobující odmítnutí mých snah dosáhnout tímto podáním určení nezákonnosti zásahu žalovaného."* Dále stěžovatel zmínil pojmy jako *„právní stát a ucelenost jeho zákonných ustanovení procesní povahy"*, přičemž poukázal konkrétně na § 39 s. ř. s. (tj. spojení a vyloučení věcí). Stěžovatel je dle svého

názoru *„obětí znehodnocení předmětné právní věci, když krajský soud nevyloučil k samostatnému projednání věci týkající se Ministerstva vnitra, ale zbytek věci efektivně odmítl.“* Závěrem kasační stížnosti stěžovatel opětovně požádal o ustanovení advokáta, na což navázal obsáhlým pojednáním o *„právničině křeslové vs. v terénu“* a nedostatcích právního systému České republiky.

[6] Ze všech uvedených důvodů stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[7] Žalovaný se ve svém vyjádření zcela ztotožnil s usnesením krajského soudu, neboť Policie České republiky v průběhu předmětného zásahu vystupovala ve smyslu zákona o Policii České republiky jako ozbrojený bezpečnostní sbor. Kasační stížnost stěžovatele je tak dle jeho názoru nedůvodná, a proto by měla být Nejvyšším správním soudem zamítnuta.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[8] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti, a přitom neshledal vady uvedené v odstavci 4, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

[9] Otázka případného zastoupení stěžovatele advokátem v řízení o kasační stížnosti byla vyřešena v usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 9. 2018, č. j. 2 As 255/2018 - 21. Takového zastoupení není třeba.

[10] Nejprve se Nejvyšší správní soud zabýval obecně uplatněnou námitkou nepřezkoumatelnosti usnesení krajského soudu, přičemž stěžovatel tvrdil, že *„krajský soud vypustil ve výroku z označení věci označení dalších žalovaných“*.

[11] V této souvislosti Nejvyšší správní soud úvodem podotýká, že pouze přezkoumatelné rozhodnutí je zpravidla způsobilé být předmětem hodnocení z hlediska tvrzených nezákonností a vad řízení (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 8. 2009, č. j. 2 Azs 47/2009 – 71). Nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů je pak dána především tehdy, opřel-li soud rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, případně zjištěné v rozporu se zákonem (viz např. rozsudek ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 – 75, publ. pod č. 133/2004 Sb. NSS), nebo pokud zcela opomenul vypořádat některou z námitek uplatněných v žalobě (viz např. rozsudek ze dne 27. 6. 2007, č. j. 3 As 4/2007 – 58, rozsudek ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 – 73, publ. pod č. 787/2006 Sb. NSS, či rozsudek ze dne 8. 4. 2004, č. j. 2 Afs 203/2016 - 51). Již zmíněným rozsudkem č. j. 2 Ads 58/2003 – 75 je vymezena též nepřezkoumatelnost pro nesrozumitelnost, a to tak, že za nesrozumitelné je třeba obecně považovat takové rozhodnutí soudu, z jehož výroku nelze zjistit, jak vlastně soud ve věci rozhodl, tj. zda žalobu zamítl, odmítl nebo jí vyhověl, případně, jehož výrok je vnitřně rozporný. Pod tento pojem spadají i případy, kdy nelze rozeznat, co je výrok a co odůvodnění, kdo jsou účastníci řízení a kdo byl rozhodnutím zavázán. Meritorní přezkum je tedy možný pouze za předpokladu, že se jedná o rozhodnutí srozumitelné, které je opřeno o dostatek relevantních důvodů, z nichž je zřejmé, proč soud rozhodl tak, jak je uvedeno v jeho výroku. Tato kritéria napadené usnesení nepochybně splňuje, neboť je z něj zřejmé, jakými úvahami byl v rámci posouzení věci krajský soud veden a k jakému závěru na jejich

základě dospěl. Nejvyšší správní soud tak v přezkoumávaném usnesení neshledal jakýkoliv výše popsaný deficit, jenž by měl za následek jeho nepřezkoumatelnost. Co se týče namítaného označení účastníků řízení (konkrétně žalovaného) v záhlaví napadeného usnesení, tomuto bude věnována argumentace uvedená v následujících odstavcích.

[12] Zcela nepřípadným je poté odkaz stěžovatele na důvod ve smyslu § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., který je vyhrazen situacím, kdy byl návrh odmítnut či řízení zastaveno. K ničemu takovému však v dané věci nedošlo.

[13] Nejvyšší správní soud následně přistoupil k meritu projednávaného případu, tj. posouzení zákonnosti postupu krajského soudu. V rámci tohoto hodnocení přitom vyvstává jako klíčová právní otázka právě pasivní legitimace žalovaného.

[14] Podle § 83 s. ř. s. *je žalovaným správní orgán, který podle žalobního tvrzení provedl zásah; jde-li o zásah ozbrojených sil, veřejného ozbrojeného sboru, ozbrojeného bezpečnostního sboru nebo jiného obdobného sboru, který není správním orgánem, anebo příslušníka takového sboru, je žalovaným správní orgán, který takový sbor řídí nebo jemuž je takový sbor podřízen, a u obecní policie obec.*

[15] Podle § 1 zákona o Policii České republiky *je policie jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor*.

[16] Podle § 2 zákona o Policii České republiky *policie slouží veřejnosti. Jejím úkolem je chránit bezpečnost osob a majetku a veřejný pořádek, předcházet trestné činnosti, plnit úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony, přímo použitelnými předpisy Evropské unie nebo mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu (dále jen „mezinárodní smlouva“).*

[17] Podle § 5 zákona o Policii České republiky *je policie podřízena ministerstvu*. Podle § 4 odst. 2 písm. a) zákona o Policii České republiky se „ministerstvem“ míní Ministerstvo vnitra.

[18] Podle § 7 odst. 2 s. ř. s. *nestanoví-li tento nebo zvláštní zákon jinak, je k řízení místně příslušný soud, v jehož obvodu je sídlo správního orgánu, který ve věci vydal rozhodnutí v prvním stupni nebo jinak zasáhl do práv toho, kdo se u soudu domáhá ochrany. Má-li tento správní orgán sídlo mimo obvod své působnosti, platí, že má sídlo v obvodu své působnosti*.

[19] Nejvyšší správní soud ve své judikatuře již dříve konstatoval, že z dikce § 83 s. ř. s. lze seznat dva způsoby určení žalovaného. Dle prvního způsobu je žalovaný určen žalobním tvrzením žalobce (§ 83 s. ř. s. věta před středníkem). Tento způsob určení se uplatní u zásahových žalob směřujících proti správnímu orgánu. Určení žalovaného je zde tedy zcela na žalobním tvrzení. Žalobce však současně nese riziko zamítnutí žaloby z důvodu, že správní orgán, který měl podle žalobního tvrzení zásah provést, jej fakticky neprovedl. Při druhém způsobu určení žalovaného (§ 83 s. ř. s. věta za středníkem) se toto odvíjí přímo ze zákona. Tento způsob se týká situace, kdy zásah nebyl proveden správním orgánem, ale šlo o zásah ozbrojených sil, veřejného ozbrojeného sboru, ozbrojeného bezpečnostního sboru nebo jiného obdobného sboru, který není správním orgánem, anebo příslušníka takového sboru. V takovém případě je žalovaným správní orgán, který takový sbor řídí nebo jemuž je takový sbor podřízen (u obecní policie je žalovaným příslušná obec). Při tomto způsobu určení žalovaného postačí, když žalobce v žalobě popíše zásah,

který považuje za nezákonný, a uvede, který ozbrojený sbor jej provedl. Případné nesprávné určení žalovaného v žalobě, jakožto správního orgánu, který takový sbor řídí nebo jemuž je sbor podřízen, je povinen soud korigovat a jako se žalovaným jednat se správním orgánem, který řídí ozbrojený sbor, který se zásahu měl dle žaloby fakticky dopustit (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 6. 2014, č. j. 9 As 143/2014 – 34, a ze dne 26. 11. 2014, č. j. 2 As 133/2014 – 39). K tomu lze poukázat také na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 8. 2008, č. j. 2 Aps 4/2008 - 138, v němž bylo konstatováno, že *„[ž]alovaného v daném řízení určuje žalobce v žalobě, avšak nikoli vždy tak, že určitý správní orgán jako žalovaného výslovně označí, nýbrž i tak, že popíše zásah, který považuje za nezákonný, a uvede, který ozbrojený sbor jej provedl; u ozbrojeného sboru, který není správním orgánem, je totiž postavení žalovaného dáno zákonem.“* Přiléhavým je v této souvislosti i závěr vyslovený v usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 12. 2014, č. j. Nad 224/2014 – 53: *„[V] případech, u nichž tak stanoví zákon (§ 83, část věty za středníkem s. ř. s.), soud aplikuje modifikovaná pravidla pro určení žalovaného, která stanoví, že žalovaným není entita, jež je původcem napadeného jednání, nýbrž správní orgán či obec, které jsou této entitě tak či onak nadřízeny.“* Nutno odkázat také na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 4. 2017, č. j. 3 As 205/2016 – 38, ve kterém se uvádí, že *„[p]ro posouzení pasivní procesní legitimace v případě zásahové žaloby však podle § 83 s. ř. s., části věty za středníkem, není významné, který příslušník či která složka Policie ČR (či jiného sboru) se napadeného jednání dopustila, nýbrž to, zda zasahující příslušník jednal v pozici úřední osoby začleněné do správního orgánu, nebo nikoliv. Posouzení této otázky je přitom dáno právní povahou úkonů, jichž se žaloba týká. Příslušník téhož útvaru Policie ČR může v jednom případu vystupovat jako správní orgán, rozpouští-li v nepřítomnosti zástupce úřadu shromáždění nebo provádí-li dohled na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích, v jiném případě však bude „prostým“ příslušníkem sboru, zjišťuje-li totožnost osoby, provádí její osobní prohlídku apod. mimo rámec výkonu působnosti správního orgánu. Nejedná-li sbor z pozice správního orgánu, pak je významné, komu je takový sbor podřízen a nikoliv to, jaká organizační složka sboru zásah provedla.*

[20] Správní soud má tedy v první řadě po žalobci důsledně požadovat, aby k údajnému zásahu veřejné správy, proti kterému brojí, uvedl všechny podstatné skutkové okolnosti, na základě nichž může soud určit, jakou povahu napadené jednání veřejné správy mělo a kdo byl jeho původcem. Není vyloučeno, že ve složitějších případech bude třeba tvrzení žalobce upřesňovat postupně ve více krocích (opakovanými postupně se upřesňujícími či obsahově se nově zjištěným skutečnostem přizpůsobujícími výzvami); je však zásadně na žalobci a v jeho zájmu, aby potřebné skutečnosti tvrdil v celé šíři pokud možno již v samotné žalobě tak, aby si soud na základě jeho tvrzení mohl co nejrychleji a s co největší přesností učinit úsudek o povaze žalobou napadeného zásahu a o tom, kdo je jeho původcem. Na základě tvrzení žalobce, eventuelně doplněného na výzvu soudu, a s přihlédnutím k dalším případným informacím, které má soud k dispozici (např. z vyjádření osob či orgánů, které jako potenciální žalovaní připadají v úvahu), pak soud posoudí, kterému správnímu orgánu je s ohledem na tato tvrzení jednání, jež má být podle žalobce nezákonným zásahem, přičitatelné. Takový správní orgán by měl být v řízení žalovaným. Přitom je třeba zdůraznit, že právě krajský soud je jako jediný oprávněn hodnotit fakta vnesená žalobcem do řízení o zásahové žalobě a činit z nich právní závěry o tom, který správní orgán měl být v řízení žalovaným. V tomto kontextu je možné poukázat též na skutečnost, že správní soudnictví vyžaduje, aby se v něm ve větší míře projevoval „procesní paternalismus“ sloužící k ochraně žalobce (resp. stěžovatele), a k

tomu, aby mohl účinně dosáhnout svých práv, náleží-li mu (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2016, č. j. 2 As 201/2016 – 30).

[21] Na tomto místě je tedy třeba zrekapitulovat, že krajský soud stěžovatele usnesením ze dne 8. 1. 2018, č. j. 22 Na 12/2017 – 18, vyzval k doplnění žaloby, a to plně v souladu s výše uvedenými judikaturními požadavky. V doplněném žalobním tvrzení stěžovatel ke způsobenému zásahu konkrétně uvedl, že *„[p]olicista 1 i policista 2 odmítl zhlédnout dokumenty, které byly mnou a mou maminkou předkládány prokazující postupu policie i přítomných osob, jako například nezákonnost vyklizení našich věcí z našeho domu. Policista tvrdil, že dnes (4. 4. 2017) ochraňuje průběh vykonání soudního rozhodnutí o vyklizení nemovitosti (našeho domu) a tvrdil, že nám toto rozhodnutí již bylo přítomnou osobou právníka ŘSD předloženo. Tvrzení o existenci i o předložení se později ukázalo jako lživé. Když jsme se marně opakovaně (i hlasitě) domáhali, aby se nám identifikoval jakýkoli přítomný soudní vykonavatel nebo exekutor, byli jsme policistou 1 či policistou 2 vykázáni z našich nemovitostí. Policista na stanici v Hnojníku později tvrdil, že mu všichni kolegové dosvědčí, že dané soudní rozhodnutí o vyklizení nemovitosti existuje. Naneštěstí pro stav Policie ČR se zdá, že by mu to opravdu dosvědčili. Namísto, aby policie chránila osoby a majetek, tak bez řádného právního důvodu (...) odmítlo chránit naše životní práva, domovní svobodu a majetek. Při volání tísňové linky a žádání, aby přijel k probíhajícímu zásahu někdo, kdo se nepostavil mimo zákon, bylo odmítnuto.“* Co se týče samotného označení žalovaného, stěžovatel konstatoval, že *„[n]emám reálnou šanci zjistit, pod který útvar skutečně patřily osoby v policejním stejnokroji přítomny u předmětných nemovitostí dne 4. 4. 2017, jakož i osoby na druhé straně, bez toho, abych později zjistil, že mi o jejich zařazení policie neříkala pravdu, a že tedy žaluji jiný orgán, než který je nebo měl být zodpovědný. Navíc zákon o policii vůbec policii neuvádí jako správní orgán spadající pod žalobu proti zásahu. Proto k „žalovanému 2“ uvádím Ministerstvo vnitra, protože je mu policie dle zákona podřízena, pokud však v daný moment někteří do policejního stejnokroje oblečení nesuplovali funkci osob vykonávající povinnosti obecní policie, tedy možná z obce Hnojník, popřípadě Třanovice, nebo též Frýdek-Místek, nebo další neznámá obec. Žalovaný 1) dle položky č. 14 přílohy č. 1 k zákonu č. 273/20008 Sb.: „Krajské ředitelství policie Moravskoslezského kraje se sídlem v Ostravě. Žalovaný 2) Ministerstvo vnitra se sídlem v Praze, jakož i obec Hnojník, Třanovice a Frýdek-Místek, a útvar policie ve Frýdku-Místku, se sídlem; Žalovaný 3) Policie České republiky – Obvodní oddělení Hnojník, se sídlem hnojník 222, 739 53 Hnojník.“*

[22] Obsahem soudního spisu je také sdělení Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Moravskoslezského kraje, obvodního oddělení Hnojník ze dne 6. 6. 2018, č. j. KRPT-132058-4/ČJ-2018-070216-MB, v němž se podává, že *„[d]ne 4. 4. 2017 v 8:15 hod. telefonicky oznámil na tel. linku 158 pan J. V.* (...), *že na adrese T. X má dojít k neoprávněnému vyklizení rodinného domu na základě neoprávněného vyvlastnění nemovitosti ze strany státu. Oznamovatel čekal společně se svou matkou, tedy bývalým vlastníkem nemovitosti, na místě a s předmětným vyvlastněním nesouhlasil. Na místo vyjela hlídka OOP ČR Hnojník ve složení prap. D. Š. a pprap. M. P. Tato se po příjezdu spojila s oznamovatelem, který uvedl, že se dlouhodobě soudí s Ředitelstvím silnic a dálnic ČR ohledně vyvlastnění nemovitosti v T. čp. X a nesouhlasí s postupem soudu. Na místě se nacházel zástupce ŘSD (současný vlastník nemovitosti) pan R. W.* (...) *s firemním zástupcem právního odboru panem D. J.* (...), *kteří předložili rozhodnutí soudu s nabytím právní moci bez odkladného účinku, rozhodnutí o odstranění stavby, výpis z katastru nemovitosti a potvrzení o možnosti vydání finanční hotovosti za předmětnou nemovitost panu J. V. Dále uvedli, že dne 4. 4. 2018*

budou z rodinného domu vyklizeny všechny věci a tyto uzamknuty v přistaveném kontejneru. P. V. bude mít poté možnost si tyto věci odvézt, a to po dobu jednoho měsíce od uložení. Hlídka na základě zjištěných skutečností poučila pana V., že se ve věci jedná o občanskoprávní spor, který je příslušný řešit pouze věcně a místně příslušný soud. Pan V. byl taktéž vyzván, aby společně se svou matkou opustili pozemek na žádost nového vlastníka, jelikož je v současné době ve vlastnictví ŘSD. Tito uposlechli a místo opustili. Na místě události nedošlo k žádnému protiprávnímu jednání, taktéž nedošlo ke zranění osob či ke škodě na majetku. V dané věci bylo rovněž provedeno ze strany Policie ČR velmi důsledné prověření trestního oznámení J. V., prověřované pod č. j. KRPT-108397/TČ-2017, které bylo dne 25. 1. 2018 odloženo dle ustanovení § 159a odst. 1 tr. řádu, jelikož ve věci nebylo zjištěno podezření z trestného činu.“

[23] Z ustálené rozhodovací praxe Nejvyššího správního soudu plyne, že Policie České republiky jednající ve smyslu zákona o Policii České republiky je v první řadě ozbrojeným bezpečnostním sborem (viz § 1 zákona o Policii České republiky). Jistěže může vystupovat, stanoví-li tak zvláštní zákon, v určitých specifických situacích jako celek či její jednotlivé útvary nebo jiné organizační jednotky též jako správní orgán (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 3. 2017, č. j. 6 As 256/2016 – 79, ze dne 22. 2. 2017, č. j. 2 As 216/2016 – 92, a ze dne 12. 4. 2017, č. j. 3 As 205/2016 - 38). V daném případě však, s ohledem na shora citované skutečnosti, příslušníci Policie České republiky provedli úkony zjevně směřující k ochraně bezpečnosti osob, majetku a veřejného pořádku, při nichž Policie České republiky nebyla v postavení správního orgánu, nýbrž ve své „základní roli“ dle § 1 zákona o Policii České republiky, tedy v postavení ozbrojeného bezpečnostního sboru.

[24] Stěžovatel přitom v žalobě ani v kasační stížnosti neuvedl žádný relevantní důvod, proč by dle jeho názoru veřejnoprávní původce zásahu v řešené věci neměl, na rozdíl od závěru krajského soudu, jednat jako ozbrojený bezpečnostní sbor. Za situace, kdy krajský soud s odkazem na konstantní judikaturu Nejvyššího správního soudu shledal, že zásah byl způsoben ozbrojeným bezpečnostním sborem, který není správním orgánem, nacházel se nepochybně v situaci, kdy pro určení žalovaného byla rozhodná právě část § 83 s. ř. s. za středníkem, ve spojení s § 5 odst. 1 zákona o Policii České republiky. Krajský soud tudíž v souvislosti se žalovaným zásahem zcela zákonně považoval za pasivně procesně legitimované pouze Ministerstvo vnitra, jehož určení se odvíjí přímo ze zákona (jak již bylo shora vyloženo).

[25] V návaznosti na výše učiněné závěry je pak ve smyslu § 7 odst. 2 s. ř. s. pro určení místní příslušnosti správního soudu rozhodné sídlo Ministerstva vnitra. Jelikož s. ř. s. ani zvláštní zákon nestanovuje jinak, je místně příslušným soudem k řízení o předmětné věci soud, v jehož obvodu toto ministerstvo sídlí, tj. Městský soud v Praze. Krajský soud tak není místně příslušným soudem k vyřízení podané žaloby, a proto postupoval zcela správně, když rozhodl o postoupení věci k vyřízení příslušnému Městskému soudu v Praze.

[26] Pro úplnost Nejvyšší správní soud závěrem zdůrazňuje, že předmětem přezkumu v dané věci bylo (jednoduché) usnesení krajského soudu, kterým byla věc postoupena Městskému soudu v Praze jako soudu místně příslušnému. Pokud tedy stěžovatel v rámci nyní vedeného řízení uplatnil mimo jiné obsáhlou argumentaci směřující k nezákonnosti neustanovení zástupce v řízení o žalobě na ochranu před namítaným nezákonným zásahem, Nejvyšší správní soud v této části plně odkazuje na své usnesení ze dne 12. 4.

2018, č. j. 5 As 2/2018 – 15, kterým byla již dříve zamítnuta kasační stížnost tohoto stěžovatele právě proti usnesení krajského soudu ze dne 30. 11. 2017, č. j. 22 Na 12/2017 – 14 (později zapsáno pod sp. zn. 25 A 44/2018), jímž byla jeho žádost o ustanovení zástupce z řad advokátů pro řízení o podané žalobě na ochranu před nezákonným zásahem zamítnuta. Nutno přitom poukázat na obsah odůvodnění nadepsaného usnesení Nejvyššího správního soudu, v němž je uvedeno, že *„[v] nyní projednávané věci stěžovatel bez dalších argumentů uvedl: „To, že soud někde rozhodl, že mi peníze mají být vydány, neznamená, že mi vskutku vydány byly (a to nebyly) a už tím tuplem neznamená, že jimi mám možnost disponovat (a to nemám).“, aniž by zpochybnil skutečnost, že finanční prostředky měl k dispozici. S ohledem na uvedené proto Nejvyšší správní soud znovu připomíná, že osvobození od soudních poplatků podle § 36 odst. 3 s. ř. s. je výjimečným institutem, jehož smyslem je zajistit přístup k soudu účastníkům, kterým by v tom jinak bránila jejich nemajetnost. Shora popsané jednání stěžovatele se vymyká řádnému nakládání s majetkem ve smyslu rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 9. 2004, č. j. 2 Afs 28/2004 - 40, publikovanému pod č. 423/2005 Sb. Nejvyšší správní soud je toho názoru, že v případě, kdy stěžovatel má k dispozici finanční prostředky* (pozn. 1 278 260 Kč), *které by mu umožnily bez problémů úhradu soudního poplatku, je namístě odepřít mu dobrodiní osvobození od soudních poplatků. Vzhledem k tomu, že stěžovatel nesplňuje podmínky pro osvobození od soudních poplatků, nelze mu podle § 35 odst. 9 s. ř. s. ustanovit zástupce. V posuzované věci tedy krajský soud o nepřiznání osvobození od soudních poplatků a neustanovení zástupce rozhodl správně.“*

[27] Nejvyšší správní soud na okraj poznamenává, že obdobným případem, týkajícím se matky stěžovatele, se nedávno zabýval ve svém rozsudku ze dne 31. 10. 2018, č. j. 2 As 256/2018 – 25, v němž co do merita (otázky místní příslušnosti) dospěl k identickému právnímu závěru.

IV. Závěr a náklady řízení

[28] Nejvyšší správní soud ze všech shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s. zamítl. Ve věci rozhodl v souladu s § 109 odst. 2 s. ř. s., podle něhož rozhoduje Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti zpravidla bez jednání, když neshledal důvody pro jeho nařízení.

[29] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 věta první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť mu v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. listopadu 2018

pokračování

JUDr. Karel Šimka
předseda senátu